

CHRISTI
864.

NICOLAI PAP.
7.

LUDOVICI II. 9. IMPP.
MICHAELIS III. 23.

stolicam multi diversa quærentes conflant: efficitur tardi ad singulos, dum volumus benignitatem, & dapsilitatem spargere per diversos. Illud autem valde placuit, unde etiam immenso tripudio exultavimus, scilicet, quoniam ab Apostolatu nostro seiscitari quid tua sanctitas sequi debuisset, prudentissime decrevisti. Verum quamvis multa sint, quæ tibi mittere possemus: interim tamen quæ in alia nostri Apostolatus epistola beatitudini tue intimamus, solum tuæ solertia sint pervigili cura sectanda, præcipuoque studio peragenda. Si quid deest circa nos, circa Sedem B. Petri, non est aliud signum devotionis tuæ, quam polliceris, nisi obtemperantia, & consummatio decretorum, & definitionum nostrarum; qui licet indigni, per abundantiam tamen gratiæ ipsius Vicarii sumus. Dat. mense Maii, die xii. Indict. xii. Hæc Nicolaus.

XXX.

Jam vero quod sumus in fine anni hujus, quæ fuerint diversis Ecclesiis ab eodem Pontifice sacra dona oblata, & in Ecclesiarum restauraciones collata, & alia ad cultum divinum spectantia ab eodem exhibita his ipsis temporibus, ex Anastasio hic reddamus:

Renovavit (inquit) in basilica Dei Genitricis Mariæ, quæ dicitur Cosmedin, Secretarium; ibique pulchri decoris fecit triclinium cum caminatis ad honorem & decorem ejus. Pari modo juxta idem Secretarium porticum renovans, illic construxit atque edificavit Oratorium in honorem S. Nicolai, & plura dona ibi contulit almus Pontifex. Renovavit etiam ipse pastor benignus cæmeterium S. Felicis martyris in via Portuensis, necnon & cæmeterium eadem via ad Ursium Pilearum, ubi corpora SS. martyrum Abdon & Sennen requieverunt, jam in ruinis positum, pulchro ac miro restauravit honore. Via autem Appia in cæmeterio S. Christi martyris Sebastiani in Catacumba, ubi Apostolorum corpora jacuere, quod multis annis ruerat, meliori illud

PAGIUS cum Monasterium in Lemovicibus ac in villa ejusdem nominis positum, quod Sanctus Eligius Dagoberto primo regnante construxerat, combusserant, ab eoque Monasterio pendebat Cella *Aspensis*, in pago Lemovicino sita; Ducatum vero Vasconiarum obtinebat Arnaldus, Vir piissimus, qui magnam devotionem habebat erga Sollemniacum, tum quia a Sancto Eligio Noviomensi Episcopo magnifice edificatum fuerat, tum quia Monachi Sanctam vitam ducebant. Quare dum Normanni hoc anno navibus Sannonas & Burdegalam advechi sunt, & Monasteria cunctasque hominum aedes igne consumpsere, Arnaldus Monachos monere non cessavit, ut partes Vasconiarum pro adipiscendis Sannonarum Martyrum Reliquiis penetrarent. Misus est itaque ab Abbate Aldarius Monachus cum nepote ejusdem Arnaldi, qui cum pervenissent ad *Eidenciacum*, olim Oppidum, caput-

fabrica renovans, monasterium fecit, & monachos sub Abbatis regimine, undecumque potuit aggregavit, victuique necessaria dari, & stipendia ministrari præcepit.

Hujus igitur tempore cum multi ad sanctitatis ejus nomen accurrent: quidam de Anglorum gente Romam venerunt. Qui in Oratorio B. Gregorii Papæ & Confessoris Christi intra sacram Principis Apostolorum eadem constructo unam tabulam argenteam posuere, habentem libras Prædictus itidem clementissimus Pontifex in Ecclesia celestis Regni clavigeri beatissimi Petri Apostoli vela numero quinque de fundato, quæ ad decorem ipsius basilicæ sursum in trabibus intra tante ædis vestibulum appenduntur ornata in circuitu holoserico optimo fecit, & pro æternæ vitæ contulit palma. Hujus beatissimi temporibus Præsulis tot tantaque diversarum provinciarum, cognita luce, clarius doctrina præclari dogmatis ejus, ad Sedem Apostolicam consultationes directæ sunt, quantas nunquam penitus reminiscitur a priscis temporibus pervenisse. Qui præfatus Pontifex sacri verbi pabulo ubertim singulos resciebat, tradens eis præcepta juraque mystica, beatissimis illos institutis satiabat, docebat, & ad propria benedictos & eruditos remittebat. Tamen quidquid quoquo modo perperam fieri cognoscebat, arguebat, super aliquos Dei tantum respectu corrigere illud malens, gravibus lamentis & orationibus infinitis rogabat, ut Dominus omnipotens per suam clementiam tale quid tanquam non esset, bonis ac præcipuis immutaret exemplis.

Sicuti veniente de insula Sardinie relatione (quod etiam per domesticos suos generare Sardos cognovit) hujusmodi verbis ei relatum fuit, quod judices ipsius Insule cum populo gubernationibus suis subiectos cum proximis ac sanguinis sui propinquis incestas & illicitas contraherent copulas, velut temporibus domini Gre-

XXXI.

Consultationes frequentes ad Nicolaum Papæ.

XXXII. Sardi cohibentur ab incestis nuptiis.

que pagi seu Comitatus Fidentiacensis, de quo Valestus in Notitia Galliarum, invenere Ecclesiam olim in honorem Sanctæ Faustæ virginis & Martyris mirifice constructam, a Normannis incensam fuisse, & hujus Sanctæ Martyris corpus, quod ibidem alias tumultum fuerat, asportarunt, ac in Cellam Arnensem, seu, ut hodie loquimur, Prioratum, detulerunt, ubi immensa beneficia sanitarum, Domino in Sanctis suis operante, mirabiliter fiunt usque in hodiernum diem, inquit Auctor Anonymus Historiæ Translationis Reliquiarum Sanctæ Faustæ Virginis & Martyris ex Vasconia in Cellam Arnensem, recitatæ a Labbeo Tom. II. Biblioth. & a Mabillonio Sæc. IV. Benedict. part. II. In ea legitur, anno DCCCLXIV. grassatam esse ingentem persecutionem Danorum seu Normannorum in regionibus Aquitania seu Gasconie, & tunc prædictam Translationem factam fuisse.